

WEEKBLAD VAN HET NEDERLANDS SYNDICALISTISCH VAKVERBOND
AANGESLOTEN BIJ DE INTERNATIONALE ARBEIDERS-ASSOCIATIE

DE

SYNDICALIST

Int. Instituut
Soec. Geschiedenis
Amsterdam

DE STRIJD OM HET PROFIJT

NEDERLAND BOUWT SLAGKRUISERS MET STEUN DER SOCIALISTEN

Een belangenstrijd, die zich in het laatste jaar heeft voorgedaan, is enkele weken geleden beslist. Het ging om de vraag, op welke wijze de bescherming van de overzeese wingewesten het beste kon geschieden, een probleem, waarvoor zich heel wat belangen-groepen interesseren. Allereerst de verschillende Oost- en West-Indische Handelmaatschappijen. Daarnaast de koffie-, suiker-, thee- en rubberondernemingen, en ten slotte, niet de minst belangrijke groep, de petroleummaatschappijen. Voor al deze belanghebbenden is de verdediging van wat men zo trots onze Oost en onze West noemt, een levensbelang. Met onrust in het hart heeft men gade geslagen hoe Japan, Engeland en ook Amerika al jaren bezig zijn meer kapitaal in Indië te plaatsen en hoe hierdoor hun invloed steeds toeneemt.

De meeste vrees koestert men voor Japan, en omdat dit land, evenals de overige fascistische landen, wat men noemt agressief is, was het streven van deze groepen er natuurlijk op gericht, de bewapening zo hoog mogelijk op te voeren.

Daar men echter de kosten daarvan niet voor eigen rekening wenst te nemen, maar deze liever afwentelt op het indonesische en het nederlandse volk, heeft men net zo lang op dit aambeeld gehamerd tot de volksvertegenwoordiging bereid was, voor dit doel enorme sommen te voteren.

Toen men eenmaal zo ver was, ontstond een andere belangenstrijd, n.l. een onderlinge wedijver over de kwestie, wie van deze bedragen het meest in de wacht zou kunnen slegen.

Toen het probleem om de gelden bijeen te brengen zo goed als opgelost was, kwam n.l. de vraag aan de orde, op welke wijze de verdediging het meest doeltreffend zou zijn en zo ontstond de vraag „slagschepen of vliegtuigen?”

Beide moordwerktuigen vonden hun voor- en tegenstanders en op menige vergadering van marine-autoriteiten, nationale verenigingen en dergelijke is dit probleem van alle zijden toegelicht. Ook de nationale pers heeft hieraan kolommen besteed.

Wie het pro en contra over deze kwestie met enige aandacht heeft gelezen, zag juist hierin hoe de belangenstrijd zich demonstreerde. Want opmerkelijk genoeg bleken bijna steeds de groepen, die bij olie, rubber etc. geïnteresseerd zijn, voor vliegtuigen te zijn, terwijl alles wat verbonden is met de zware industrie, hoogovens, scheepsbouw en plaatwellerij, zich van stond af aan voor slagkruisers uitsprak.

Zeker is, dat het in de dagen toen Hendrik Colijn nog aan het roer van het schip stond, het er op leek, alsof het pleit ten gunste van de vliegtuigen zou worden beslecht, terwijl, nadat het nieuwe kabinet aan het bewind kwam, de NRCT. als vertegenwoordigster van de metaalgroep, een verwoede campagne ten gunste van de slagkruisers heeft ingezet. Vergissen wij ons niet, dan was zelfs een verklaring, waarin Albarda zich uitsprak voor een oplossing in de richting van grote schepen, beslissend voor de goede ontvangst, die de socialistische ministers in dit blad te beurt is gevallen.

De militaire medewerker van De Groene wijst er in een artikel d.d. 17 Februari op, dat de houding van sommige leden — en hij doelt dan waarschijnlijk op de sociaal-democratische — van dit kabinet, vroeger toch wel heel anders is geweest ten aanzien van het vlootvraagstuk. Hij neemt aan dat deze bewindslieden door de adviezen van de marine-deskundigen nu grondig zijn bekeerd, maar waagt toch te betwijfelen, of de regering nu eigen-

lijk wel precies weet wat wenselijk en mogelijk is, omdat vanaf 1915 tot nu aan toe, de adviezen van deskundigen zo sterk wisselend waren. Uitvoeriger dan wij hier kunnen doen, somt hij deze adviezen op, waaruit blijkt dat nu eens slag-schepen, dan weer kruisers, later weer onderzee-ërs en vliegtuigen en nu ten slotte slagkruisers het meest doeltreffend worden geacht.

Interessant is ook het antwoord wat deze medewerker van De Groene weet te geven op de vraag, waarom deze regering (met twee sociaal-democratische bewindslieden) zich zo druk maakt voor aanbouw. Zij moet daarvoor wel goede redenen hebben, gezien de enorme kosten: 500 miljoen in eens en 60 miljoen per jaar terugkerende verhoging van uitgaven, aanvaardt men toch zo gemakkelijk niet! Waarom de regering het wel doet, licht hij als volgt toe:

De goedkeuring van de regering houdt nauw verband met de belangen van de scheepsbouwers, de arbeiders daarbij betrokken, de exporteurs van artikelen, welke naar Duitsland kunnen worden uitgevoerd tegen de invoer van grondstoffen en afgewerkte onderdelen, benodigd voor de bouw van de schepen in Nederland.

De zaak komt ten slotte hierop neer, dat de verbouwers van groente en aardappelen en de producenten van kaas en andere levensmiddelen in hoge mate zullen profiteren van de nieuwe vlootbouw.

Wij hebben hieraan weinig toe te voegen. Duidelijk is, dat de regering deze aanbouw, behalve als militair-technisch probleem, ook als „Planwirtschaft” is gaan zien. Een soort „plan van de arbeid” dus, ofschoon deze naam voor dit plan eigenlijk is een contradictio in terminis.

Voor de sociaal-democratische leden van het kabinet snijdt dit mesje echter van twee kanten. Nu krijgen ze een pluim op hun hoed van de bourgeoisie omdat ze zo braaf en dapper bewapenen. Straks kunnen ze zich voor het front der massa op de borst slaan en zeggen: Kijk eens wat een welvaart wij hebben gebracht. Er is werk gekomen, de handel leeft op, en dat alles dank zij ons regeren.

Het meest direct gebaat zijn echter de metaal-industriëlen.

Een feit is in ieder geval dat het pleit thans ten gunste van de slagkruisers, en dus ten gunste van de metaal-industriëlen is beslist. Direct na het be-

kend worden van deze beslissing zijn de aandelen van ondernemingen als de Ned. Scheepsbouw Mij., de Wilton-Feyenoord, Rotterdamse Droogdok Mij., de Werf De Schelde en vele andere met sprongen omhoog gegaan. Zolang nog niet definitief is uitgemaakt, wie de orders krijgt maken al deze aandelen een goede notering. De beurs-kapitalisten hebben hiervan dus nu reeds de eerste vruchten geplukt.

Daarna komen de aandeelhouders aan de beurt, maar als de arbeiders straks noodgedwongen om enkele centen per uur opslag vragen, dan zal zonder twijfel gezegd worden, dat zij zich voor de handhaving van onze neutraliteit maar een offer moeten getroosten, want dat de uitkomsten van het bedrijf geen loonsverhoging veroorloven. Evenals in Maart 1939 zullen dan de besturen van de moderne, christelijke en roomse bonden wel weer zeggen, dat om redenen van nationale veiligheid in deze industrie niet gestaakt mag worden en dat naar een andere oplossing gezocht moet worden.

De arbeiders zullen echter goed doen zich te herinneren, hoe zo'n andere oplossing hen in 1939 het arbitrage-schandaal heeft bezorgd. Nog heden ten dage ondervinden zij de rampzalige gevolgen hiervan en dit alleen moest voldoende zijn om hen als één man in beweging te brengen tegen al dit onzinnig en voor hen niets dan nadeel brengende gedoe.

Wij kunnen hun geen beter advies geven, dan wij steeds hebben gegeven. Maakt geen oorlogstuig. Verricht geen arbeid, die op uw eigen vernietiging is gericht.

Het behoeft toch niet te worden herhaald, dat zij het zijn die straks deze vliegende of drijvende doodkisten bevolken. Dat straks de bommen, kogels en torpedo's hun eigen vlees en bloed vermoorden zullen. Aan de voorbereiding hiervan mee te werken, druist in tegen alle natuurlijke logica.

En toch gebeurt het maar allemaal, zal men ons tegemoet voeren. En waarom? Toch zeker nergens anders om, dan omdat „we” niet anders kunnen. Mogen we de arbeiders geloven, dan werken ze inderdaad allen met tegenzin aan dergelijk werk, maar de een na de ander doet het uit angst om het bestaan.

Wat hun ontbreekt is het gevoel van solidariteit. Niemand durft te weigeren, omdat hij vreest dat de ander het wel zal doen en hem zonder hulp, zonder steun, moreel of financieel, alleen zal laten staan.

Voor ons syndicalisten is het dus de vraag, hoe we daar verandering in kunnen brengen. In de eerste plaats door ons voorbeeld. Wij kunnen tonen dat men deze arbeid weigeren kan zonder te verhongeren, zoals blijkt uit de desbetreffende bepalingen van onze weerstandskas.¹⁾ In de tweede plaats door te trachten de solidariteit te vergroten, ook met hen, die nog niet de moed bezitten om te weigeren. Hoe dat moet gebeuren? Natuurlijk door nooit of te nimmer ons laatdunkend uit te laten over hun handelwijze. Zelfs als we proberen hun ons standpunt duidelijk te maken, mogen wij hen nooit minder achten dan onszelf. Maar bovenal zullen wij ons open moeten stellen voor hun grieven en het moet ons werk zijn hun duidelijk te maken, dat ze er nog niet zijn, indien deze grieven nu al eens een keer worden weggenomen. We moeten hun duidelijk maken, waarom het kapitalisme deze dingen doet. Waarom men nu eens de arbeiders tot het uiterste uitmergelt en dan weer bereid is ze een dragelijk loon te betalen wanneer ze er om vragen. Want juist de voorlichting over al deze dingen voedt de arbeiders-massa op in socialistische richting. Iets wat nooit bereikt kan worden door ons van hen te vervreemden, door uitspraken dat ieder moet zijn zoals wij, alvorens het lidmaatschap van onze organisatie waardig te zijn. Wanneer de arbeiders die nu nog kankeren, omdat ze met dit werk te weinig verdienen, eenmaal hebben geleerd de werkgever te dwingen gevolg te geven aan hun eisen, dan zullen zij als het straks om hogere meer menselijke waarden gaat, dit nog niet vergeten zijn. Wij moeten dus ook met hen solidair zijn en ook hun verzet steunen.

Dit was de practijk van onze Spaanse zusterbeweging. Laten wij ons die ten voorbeeld stellen en met dezelfde toewijding als onze spaanse makkers dat deden, werken aan de uitbouw van onze organisatie. L. M.

¹⁾ Ter voorkoming van alle misverstand wijzen wij erop, dat leden van het NSV., die slachtoffer zijn van hun weigering om voor oorlogsdoeleinden te werken, gedurende acht weken recht op steun hebben. — Red.

WERKT VANDAAG NOG VOOR DE VREDE

MORGEN WELLICHT BRENGT OORLOG VERNIELING EN DOOD

De afgrond gaapt, waarin volken gestort worden door hun regeringen.

De beslissingen in Duitsland, Frankrijk en Engeland wijzen naar een financieel bankroet, terwijl zij de economie ontredde en het volk tot armoede, tot de bedelstaf brengen. En dit alles gaat gestaag zijn verschrikkelijke gang, omdat de regereiders van staten, evenals de volkeren, de gevangenen zijn van het machtige kapitalistische grootbezit.

Deze kapitalistische werking houdt men in vredes-tijd op gang door de ontorende uitbuiting van de mens door de mens. Zij voert onmededogend tot grote rampen, om in oorlogstijd mensen te doden en goederen te vernielen. Het kapitalistisch stelsel maakt de komende generaties tot schuldenaars en veroordeelt ze ter betaling van het door anderen gepleegde vandalisme. Elk verantwoordelijk mens heeft bij de gedachte aan de mensenmoord, die komen gaat. Elk maatschappelijk mens gruw bij het zien der enorme voorbereiding, waarbij het voedsel aan de mensenmond wordt onthouden om de stalen muil der kanonnen veelvuldig vol te kunnen proppen.

Onder en boven het water, op en onder de aardvlakte en in de lucht bereidt men zich voor op de massamoord. De keuze der dodende middelen is groot! Het sterven zal op velerlei wijze geschieden: vergiftiging, verstikking, verdrinking, verbranding, verscheuring en verbrijzeling van ledematen. O! de mensenvermoording zal groot zijn in allerlei vormen.

Maar de vraag rijst: Zijn wij allen krankzinnig geworden? Was dan al ons spreken over wijsheid, kunsten en wetenschappen maar larie? Was het preken door alle soort godsgelovige leraars dan maar leugenachtig geklets? Is hun beroep tot na-

volging van Christus dan maar een pose?

En gij, socialisten van allerlei richting, of gij tot de scholen van Bakoenine of Marx behoort, was uw beroep op vrijheid, gelijkheid en broederschap dan slechts een bedrieglijk spel?

En gij, ridders van de moderne geest, geleerden en wetenschapsmensen, die in uw bladen, tijdschriften en boeken o zo fijn over het leven kunt schrijven, die ontledingen maakt welke uw omgeving tot verbazing brengen, die de weg der sterrenstelsels weet te berekenen!

En gij, heren professoren, doktoren in weet ik al, die vorst en zoekt naar cellen en microben, die als koene strijders in de ziekenhuizen het ontleedmes hanteert ter redding van één zieke uit de klauwen van de dood!

En gij, kunstenaars, begenadigden in het leven! Die dichtten, schilderen, houwen en bouwen om de in u woelende gedachten van nieuwe heerlijkheden tot uiting te brengen, uw geestelijke grootheid als vruchten aan de mensen te schenken, om het leven te dienen, te verheerlijken!

En gij, arbeiders ter zee, in fabriek en mijn, op het veld, bewust van uw taak als voortbrengers ten dienste der algemene welvaart, tot onderhoud en uitbouw van het dagelijks bestaan, gij die de noden aan den lijve voelt; gij arbeiders met uw talrijke organisaties, uw vakbonden, coöperaties en partijen!

Gij allen, was uw denken, streven, werken dan slechts een doelloos spel? Is uw uiting over een blij toekomst voor uw kinderen dan alles ijdel geklets? Is de liefde van de moeder tot haar kind leugen? De genegenheid van de kinderen tot de ouders schijnheiligheid? Is de waardering van de medemens slechts een valse waan?

Als dit alles niet onwaar is, als gij werkelijk de

mensen eerbiedigen wilt, en uw god, idealen en het leven dienen, waarom doet gij dan mede om de vrede te verstoren en de oorlog mogelijk te maken? Waarom helpt gij dan een stelsel handhaven, dat dagelijks het gros der mensen degradeert in gedwongen arbeid tot winst voor enkelen? Bedenkt u vandaag nog, morgen kan het wellicht te laat zijn! Oorlog zal miljoenen onzer aan het front en daarachter doen sterven. Oorlog zal het werk onzer vaders en het onze vernietigen. Oorlog zal de toekomst onzer kinderen in rouw hullen. Waarom wil men vechten?

Is er geen plaats genoeg voor alle mensen?

Is er geen voedsel voldoende voor allen?

Kan de voortbrengst niet verhoogd, de welvaart niet worden uitgebreid? Ja, dit alles kan, dit alles is mogelijk. Alleen, het wachten is op het afleggen van halfheid en van vrees!

Wij moeten willen, wij moeten durven een betere wereld te winnen. Intellectuelen en handarbeiders moeten weigeren, nog langer hun arbeid te geven aan dit rampenbrengende kapitalisme, want met dit stelsel is vrede onmogelijk.

Door bewuste samenwerking in bedrijfsfederaties, coöperaties en raden, ten bate van alle mensen der aarde, zal en kan men de oorlog uitbannen, de vrede behouden en welvaart bereiken.

Laat het nieuwe statuut voor morgen zijn: economische gelijkheid, geestelijke vrijheid en sociaal recht. Wie de oorlog verafschuwt en de vrede wil, beginne vandaag nog te werken voor dit nieuwe statuut, wat een werkelijk samenleven en werken der mensen mogelijk maakt.

Intellectuelen en handarbeiders, stelt dit vraagstuk onmiddellijk aan de dagore uwer vereniging. Doet het vandaag nog, want morgen wellicht, brengt de oorlog ons de dood! A. R.

DE BURGERWACHT

„Er is wel beweerd, dat mijn optreden” (in November 1918) „schuld zou zijn aan het bestaan van de vele contra-revolutionaire, min of meer fascistische korpsen, waarmee ons land gezegend is, als burgerwacht, bijzondere vrijwillige landstorm, enz. Verband kan niet ontkend worden, hoewel, zoals ik reeds vermeldde, o.a. in Limburg reeds een burgerwacht verrees, vóór mijn rede van Maandagavond. Deze instituten zijn gehandhaafd, ook toen er van een revolutionaire poging of een revolutionaire situatie geen spoor meer te ontdekken was. De sympathie, welke deze instituten nog steeds in bedoelde kringen oosten, is in de eerste plaats een gevolg van de algemeen-fascistische mentaliteit, waardoor in de laatste jaren alle landen van ons werelddeel in meerdere of mindere mate zijn bezocht.” TROELSTRA.

Gedenkschriften IV, pag. 238.

DE WAARHEID BOVENAL

Waarheid — simpel woord met een zeer grote inhoud. Hoevele malen zijt ge niet misbruikt en zult ge ook in de toekomst nog worden misbruikt. Hoe weinig dringt de diepe betekenis van dit eenvoudige woord tot ons door. Hoe weinig beseffen wij dikwijls bij het uitspreken ervan de grote draagkracht, die het heeft en hoe vele malen gebeurt het niet, dat het niet eens tot ons bewustzijn doordringt, wanneer wij een onwaarheid of tenminste niet de volle waarheid uitspreken.

Wij zijn zo vertrouwd geraakt met het gebruiken van hele of halve onwaarheden en ons hele leven is er zo van doordrenkt, dat wij het helemaal geen te veroordelen feit meer vinden, wanneer wij eens niet voor honderd procent waar zijn.

In het klein wordt elke dag talrijke malen van de onwaarheid gebruik gemaakt. Het begint in het gezin. Hoe vaak gebeurt het niet, dat wij ons van de een of andere voor ons onaangename zaak afmaken door het bedenken van een leugentje. Ook uit lafheid neemt men vaak zijn toevlucht tot een onwaarheid. Komt er b.v. eens iemand aan de deur, die men liever niet ontvangt, dan is het al gauw: zeg maar, dat ik niet thuis ben. Zou men rondout zeggen, dat men niet te spreken was, dan zouden we de betreffende persoon misschien kunnen belijden en dat doen wij liever niet. Liever houden wij hem met een laffe uitvlucht aan het lijntje, met het gevolg, dat we de kans lopen over korte tijd weer tot het uitspreken van een uitvlucht te moeten overgaan, wat degene, die het aangaat, al heel gauw merkt, of dat wij eindelijk toch de onaangename taak, om de kwestie rondout met de betreffende persoon te bepraten, moeten aanvaarden. In gevallen, waarin men iemand een onaangename mededeling heeft te doen, gebruikt men, om niet te kwetsen, nogal eens een onwaarheid. Zeker, er zijn gevallen, waarin het zeggen van de waarheid wei eens hard kan zijn, maar in zulke gevallen is het beter de waarheid op kiese wijze mede te delen en de persoon, die het aangaat, desnoods voor te bereiden dan zijn toevlucht tot een onwaarheid te nemen, die toch later uitkomt met alle nadelige gevolgen ervan.

Dit is nog maar het gebruik van de onwaarheid in het klein. In al deze gevallen heeft het misbruiken der waarheid nog niet zozeer nadelige gevolgen voor de maatschappij, het raakt hier slechts de personen, die er bij betrokken zijn, en de persoon, die herhaalde malen onwaarheden debiteert, stempelt zichzelf hierdoor tot een lafaard.

Nog even willen wij in dit verband wijzen op het gevaar van het gebruiken van onwaarheden bij de opvoeding der kinderen. Van onze kinderen eisen we immers de waarheid, maar wat moet het kind wel niet denken van vader of moeder, die een onwaarheid spreekt? Het kind zal hieraan, wanneer het dit merkt, het recht ontlenen ook een leugentje te verzinnen, als dit eens zo uitkomt. De groten doen het toch immers ook? Behalve dit heeft het ten gevolge, dat het kind ons in het vervolg niet meer vertrouwt. Dit vertrouwen tussen ouders en kinderen zal vooral ernstig worden geschokt, wanneer wij, om van een lastige vraag van het kind af te zijn, een ontwijpend of onwaar antwoord geven. Zodra het kind dit merkt, zal het zijn licht elders gaan opsteken. Komt het kind met een lastige vraag, waar we zelf zo gauw geen antwoord op weten, zeg dit het kind dan rondout, maar stuur het niet met een kluitje in het riet. Zeg liever, dat wij ook niet alles kunnen weten, maar dat we zullen trachten het te weten te komen door het iemand anders te vragen of door het op te zoeken in een boek.

Voor wat de seksuele voorlichting betreft, wordt tegen de waarheid nog maar al te veel gezondigd. Het kind wordt weggestuurd met een of ander smoesje, dat het na korter of langer tijd toch niet meer geloof en tracht al gauw iets te weten te komen bij vriendjes of vriendinnetjes, die het al evenzo is vergaan. Het seksuele leven, waar de volwassenen immers zo geheimzinnig mee zijn, wordt hierdoor bestempeld tot iets vies en onoirbaars,

waar men alleen in het verborgene over praat. Trouwens, zo wordt het door het merendeel der volwassenen ook beschouwd!

Waarheid op sexueel gebied is dringend nodig, ook tegenover de jeugd. Voor degene, die wat dit laatste betreft, enigszins met de handen in het haar zit, zijn gelukkig tegenwoordig goede leidraden beschikbaar.

Om op de onwaarheid terug te komen, noodlottig voor de hele samenleving wordt het, wanneer wij de grove onwaarheden zien, die in het openbare leven worden gedebiteerd.

Allereerst in het zakenleven. Bekend is de uitspraak: handel is zwendel. Zonder nu de eerlijke zakenmensen, die er gelukkig ook zijn, tekort te doen, moeten wij helaas constateren, dat het boven aangehaalde gezegde maar al te dikwijls waarheid wordt. Vooral in de grote volkszaken wordt maar al te zeer getracht door een vernuftig uitgedacht reclame- en verkoopstelsel de mensen tot zich te trekken. En maar ai te vaak geschiedt dit door de een of andere onwaarheid of halve waarheid mede te delen. Denk b.v. eens aan de talrijke uitverkopen met halve prijzen, aan de winkels met z.g. eenheidsprijzen, waar men meestal de waren nog duurder betaalt dan elders. Om nog maar niet te spreken van grove oneerlijkheden, zoals het vervalsen van waren, enz., die in de handel, ook in de groothandel, nog veel meer zouden voorkomen, indien er al niet verschillende wetten waren, zoals b.v. de Warenwet en de Vleeskeuringswet, om de mensen tegen dergelijke misbruiken te beschermen.

Nog veel gevaarlijker dan de onwaarheden, die in de handel worden bedreven, is het misbruik van de waarheid op politiek terrein. We zien iedere dag

opnieuw, dat het hier met de waarheid niet zo nauw wordt genomen.

De diverse regeringen misleiden en bedreigen de volken, dat het meer dan erg is. Ze weten, dat ze de volken moeilijk de waarheid kunnen zeggen, omdat deze volken, de volle waarheid wetende, de gehoorzaamheid aan hun regeringen spoedig zouden opzeggen.

Ook schromen de regeringen niet elkaar onwaarheden te zeggen. Dit gebeurt dagelijks, denk maar aan de talloze verdragen tussen verschillende staten gesloten, die na korter of langer tijd werden geschonden, alsof ze nimmer waren gesloten.

Het grootste gedeelte der pers voegt zich, wat de volksvoorlichting betreft, gewillig naar de eisen, door de overheid aan haar gesteld en helpt dapper mee de waarheid te verdraaien.

Zo zien we, dat de wereld van onv/aarheid, van leugen en bedrog aan mekaar hangt. In het kleine begint het in onschuldige vorm in het gezin om te eindigen op grote schaal in het politieke leven. Als revolutionairen, die streven naar vernieuwing van mens en maatschappij, weigeren wij aan deze golf van onwaarheid, die overal ter wereld de menselijke geest besmet, mede te doen. Liever zeggen wij de waarheid — hoe moeilijk die soms ook kan zijn.

In onze propaganda dient de waarheid onze trouwste bondgenoot te zijn, omdat door de onwaarheid geen rechtvaardige zaak wordt gediend.

Er is een gezegde, dat luidt: de wereld wil bedrogen worden, bedrieg ze daarom. Wij erkennen de juistheid van dit gezegde niet. Al is het waar, dat de mensheid in haar domheid genoegzaam neemt met de leugen, dit geeft ons nog niet het recht de leugen ook maar te gaan hanteren. Omdat wij de domheid der mensen niet willen uitbuiten, maar intendegeel de menselijke geest op een hoger peil brengen, dient ons devies te zijn: de waarheid bovenal!

EEN VROUW.

DE TREURGANG

Vóór de oorlog 1914—1918 was het Domela Nieuwenhuis, die op de internationale congressen met de algemene werkstaking naar voren kwam. Als de regeerders van de verschillende landen oorlog wilden maken, dan moeten de arbeiders ze de algemene werkstaking tussen de benen gooien. Het waren toen vooral de duitse sociaal-democraten, die Domela elf bestreden. Trots dat had Domela nog altijd een sterk geloof en vertrouwen in de arbeiders, dat zij het wel zouden doen. En toen dan in 1914 de arbeiders, met de Duitsers vooraan, als gekken in de oorlog vlogen, werd dit Domela te machtig. Hij was lichamelijk een wrak geworden. Aan mijn arm liep hij nog een straatje met mij rond en hebben we nog eens veel de revue laten passeren. Ik had niet zo'n groot aandeel in de arbeidersbeweging gehad als Domela Nieuwenhuis, maar ik had praktisch meer met de arbeiders kennis gemaakt. Ik was daardoor niet zó teleurgesteld.

De duitse arbeidersbeweging was rot — ik heb de vorige week er nog op gewezen. Toen de keizer zaid: „Nu ken ik geen partijen meer, nu zijn we allen Duitsers”, toen sprongen de sociaal-democratische leiders er allemaal voor en de arbeiders waren in enen dol. Het sloeg ook over naar ons land! Troelstra bracht zijn zoon, en Schaper wou ook naar de grenzen.

En nu gaan we even naar „Mijn Kamp” van Hitler. Hitler wou kunstschilder worden, maar werd afgewezen voor de academie, omdat hij geen M. T. had. Hij moest dus in loondienst en zegt: „Die vijf jaren dat ik in Wenen in loondienst ben geweest, hebben mij veel geleerd.” En dan vertelt hij van de sociaal-democratische arbeidersbeweging, die daar oppermachtig was in die dagen. Hij was schilder en op de bouwwerken kwam hij, als buitenstaander, dagelijks met deze georganiseerden in conflict. En toen op een keer, zegt hij, werd ik voor de keuze gesteld: óf het bouwwerk verlaten, óf

we donderen je van de steiger.

Hij ging, maar zei: „De massa verkiest de heerser boven de smekeling. Indien tegenover de sociaal-democraten een leer gesteld wordt van groter waarachtigheid, maar even grote onverzoenlijkheid, dan zal de laatste overwinnen. Terreur tegen terreur — zijn of niet zijn.”

Dit gedeelte nu, waarmede Hitler zijn strijdersloopbaan begon, is voor ons interessant. We hebben wel hetzelfde beleefd. Geweld is geweld en je moet er voorzichtig mee zijn. Wil je geweld met geweld keren, dan moet je zorgen dat je meer hebt, sterker bent dan de tegenpartij. Hitler heeft het getoond. Hij heeft in de doorlopende strijd met de marxisten nooit meer een slag verloren. Zijn terreur heeft volkomen overwonnen. Zij waren meester van het terrein, zij hadden de regering in Duitsland en voor een groot deel in Oostenrijk in handen, zij beschikten over alle machtsmiddelen en nu strompelt er nog hier en daar een in het buitenland. Zó is het de sociaal-democraten vergaan. Zij waren halven in het vak. En als je met dom volk wilt werken, dan moet je een werkelijke krachtpatser aan het hoofd hebben. Maar dat was niet de opkomst van de arbeidersbeweging, soci betekend kameraad en socialisme kameraadschap. En als de een de ander van de steiger dondert, dan is dat geen kameraadschap. En als de ene werkgroep de ander onderkruipt, dan is dat evenmin kameraadschap.

En die geschiedenis op de steiger, met Hitler, was getuigenis dat er wat haperde. De natuurlijke verwantschap, het sociale verband ontbrak en het maatschappelijk inzicht bij elk individu was niet aanwezig.

En de leiding? Zij was het kapitalistische milieu niet ontgroeid, ging socialisering doen, maar nam model van de staat. Zó kwamen ze tot halfheid, tot zwakheid en terugval. Het moest een strijd zijn tussen gezag en vrijheid, maar wie had

CRITISCHE NOTITIES

WAARHEEN, MIJNHEER SICKESZ?

De naam Sickesz is verbonden aan twee dingen: aan chocolade en aan de „Quo Vadis?”-plannen.

De chocolade is lekker, maar de heer Sickesz, de geestelijke vader van de „Quo Vadis?”-plannen, is minder lekker. Wee hem, die het durft bestaan hem tegen te spreken of te dwarsbomen! Want meneer Sickesz heeft geld en koopt iedere week een hele pagina in de nederlandse dagbladen om zijn schone plannen te ontvouwen. En als ie kwaad op iemand is, gebruikt hij zijn pagina om van zich af te schelden. Het moet gezegd, dat ie geen rekening verlangt te houden met de mensen, die hij voor zich heeft: hij raast zonder aanzien des persoons.

Wat wil die man eigenlijk? Als je tienduizenden guldens over hebt voor het propageren van een plan, dan moet het wel 'n héél bijzonder plan zijn. Hoewel, het is zonde van het geld, want ik kan die meneer Sickesz garanderen, dat ie veel meer waar voor z'n geld kan krijgen. Van het voeren van moderne propaganda heeft ie geen kaas gegeten. En van economie evenmin.

Kort en goed komt het plan Sickesz hierop neer: Er moet een eind komen aan de huidige economische moeilijkheden en er kan een eind aan komen, wanneer er meer zou worden geproduceerd. Welnu, meneer S. heeft een manier ontdekt, om tot verhoging van de productie te komen: de levensduur van huizen, machines, enz. moet kunstmatig worden bekort, door na verloop van een vastgestelde termijn eenvoudig te slopen en opnieuw te bouwen. U ziet, het is zo eenvoudig als goedendag zeggen!

Meneer S. wil dus de levensduur der dingen door verplichte vernietiging na zekere tijd bekorten, hij hoopt daardoor een grotere productiviteit te kunnen forceren, dus meer welvaart en minder werkloosheid.

Och, och, wat een fantasie! Meneer S. verliest echter 'n paar onbeduidende kleinigheden uit het oog:

1e. leidt de „dynamiek” van het kapitalisme tot oorlogen en conflicten met als gevolg: het op grote schaal vernielen van alles en nog wat. De levensduur der dingen wordt daardoor zeker bekort. Maar heeft de opbouw van al het in de oorlog vernielde ooit welvaart gebracht? De heer Sickesz antwoordde!

2e. werpt de ontwikkeling van de techniek steeds meer mensen op straat, terwijl de productie-capaciteiten blijven stijgen. Het productie-apparaat werkt ver beneden de mogelijkheden. Zonder bezwaar kan de voortbrengingsmogelijkheid van het bestaande apparaat nog belangrijk opgevoerd worden. Heeft de heer Sickesz wel eens iets gelezen van de technocraten?

3e. het kapitalisme zelf bekort de levensduur der producten door met de kwaliteit te knoeien: de tegenwoordige huizen zijn lang zo solide niet als die degelijke ouderwetse bouwsels, de machines moeten betrekkelijk snel door nieuwe vervangen worden, kleding en huisraad slijt tamelijk snel... allemaal verhoging van de productie. Maar brengt het welvaart?

4e. heeft de heer S. wel eens nagedacht over de grondfouten van het kapitalisme? Ik vrees van niet. Weet hij wat de syndicalisten willen, hoe zij zich het brengen van welvaart voorstellen? Ik weet zeker van niet.

Persoonlijk vind ik de „Quo Vadis?”-plannen niet onsympathiek. Mijn fiets b.v. heeft z'n beste dagen gehad, hij moet naar de mestvaalt, zodra ik 'n nieuw zwijntje krijg. De heer S. wil, dat ik op 'n nieuwe fiets rondrijd en het oude beestje vernietig. Zie je, dat vind ik nou reuze aardig van die man. Jammer, dat zijn plan principieel en praktisch niet deugt. Heel jammer.

Al dat geld zou veel beter belegd kunnen worden: in propaganda voor andere plannen en beginselen. Als de heer S. hier iets voor voelt, weet ik wel wéér die andere plannen en beginselen gezocht moeten worden. Ik ben bang, dat de meneer van „Quo Vadis?” hier geen oren naar zal hebben. Want naar afkomst en denkwijze is hij kapitalist. Hij zal dus niets moeten hebben van syndicalistische propaganda, immers... Quo Vadis? J. R.

zich werkelijk vrij gemaakt? De duitse leiders droegen nog altijd de soldaat in zich en het werd voor de sociaal-democraten hier het model. En Hitler bekeek het wel goed, als hij zegt, dat zij (de leiders) niet de belangen der arbeiders, maar eigen belangen voorop stelden. Hij zegt dan ook: „Als de verlangens van de arbeiders bevredigd werden, dan zou men ze niet langer als stoottroep in de politiek kunnen gebruiken. Dit joeg de heren angst aan.”

Juist, Domela en wij allen hadden een socialisti-

WACHTER, WAT IS ER VANDENACHT?

HET BOEK VAN MAX SIEVERS

Be arbeidersbewegingen in de landen, die zich thans in de macht van een fascistische bewind bevinden, zullen opnieuw zich vormen uit de voorwaarden, die haar door de strijd worden gesteld. Zij zal de organisatorische en de tactische methodes weten te vinden, in overeenstemming met de ervaringen uit de nederlaag tegenover het fascisme en uit de illegale strijd.

Dat op het ogenblik van de ineenstorting van het fascistische bewind een aantal vroegere leiders, die zich thans in het buitenland bevinden, zich aan het hoofd der massa's zouden kunnen stellen, die zij eens zo schitterend hebben „geleid”, is een belachelijke veronderstelling. Toch schijnen er te zijn, die dit in ernst menen.

Natuurlijk kunnen ook de emigranten hun betekenis hebben voor de toekomstige ontwikkeling van de arbeidersbewegingen in hun landen. Zij hebben een, zij het zeer betrekkelijke vrijheid van gedachtenwisseling en kunnen zich de lessen van het verleden vroeger te nutte maken dan de illegaal strijdende kameraden, die ook minder goed op de hoogte zijn van de internationale situatie.

Toch is het beeld van de gedachtenwisseling der emigranten tamelijk troosteloos. Het tijdschrift Zunkunft van Münzenberg heeft enkele maanden vóór het uitbreken van de oorlog een soort enquête onder duitse emigranten georganiseerd. Het blad had de volgende vragen gesteld:

1. Welke staatsvorm na de val van de dictatuur in Duitsland als voorbeeld zou moeten worden genomen, die van Frankrijk, Groot-Brittannië, Rusland of de Ver. Staten;

2. Of een stelselmatige (geleide) economie moest worden ingevoerd of dat men tot het liberale kapitalisme zou moeten terugkeren.

Van de personen, die een antwoord zonden, sprak 22 pct. zich uit ten gunste van Rusland, de Ver. Staten en Engeland, 6 pct. ten gunste van Frankrijk, 5 pct. kozen Zweden of Zwitserland tot voor-

beeld. Slechts 28 pct. der antwoorden verklaren, dat geen enkele van deze burgerlijk-democratische of totalitaire staten tot voorbeeld dienen!

Voor terugkeer naar het liberale kapitalisme sprak zich 22 pct. uit, iets meer dan de helft voor een geleide economie („Planwirtschaft”).

Kenmerkend is ook, dat de gehele discussie bijna uitsluitend loopt over de vraag van de partij. Welke partij moet regeren of moet er een nieuwe gevormd worden? De eis tot eenheid van het proletariaat komt alleen tot uitdrukking in de eis van een nieuwe eenheidspartij. Over de taak der massa's zelf, over haar organisatorische en constructieve functie, over de grondslagen van een geleide economie, die werkelijk socialisme, en dus geen totale staatsconomie, betekent, wordt nauwelijks een woord gezegd. Om maar te zwijgen van degenen, die hun gehele „anti-fascistische” hoop hebben gevestigd op de staatslieden en generaals van het democratische imperialisme en de verplettering van Hitler van een nieuw Versailles verwachten.

Intussen is het van belang te wijzen op het belangwekkende boek van Max Sievers: „Unser Kampf gegen das Dritte Reich” (Onze strijd tegen het Derde Rijk). De schrijver maakt zich los van degenen, die willen dat het weer zo worden zal als het vóór Hitler was. Zijn anti-fascisme is socialistisch en hij is van oordeel dat alles moet worden gericht op het stichten van een „maatschappelijke orde, die alle vroegere opvattingen over het wezen van de staat, d.w.z. alle traditionele opvattingen over heerschappij overwint.” Sarcastisch spreekt hij van de illusie, „dat zulke omwentelingen door een of ander willekeurige, naar links georiënteerd regeringsstelsel zou kunnen worden gedecreteerd of door een meerderheidsbesluit van een parlement zonder meer afgedwongen zou kunnen worden. Geëist wordt „verovering van de vrijheid door strijd van onderen op”, „speelruimte voor socialistische ontwikkeling” — waarbij de schrijver opmerkt, dat de denkbeelden

en overeenkomstige leuzen van vrijheid, democratie en socialisme moeten worden toegepast op de concrete historische situatie van deze tijd.

De traditionele democratie is kapitalistisch. Max Sievers aanvaardt ook voor de sociale revolutie een parlement en een regering, waaraan echter geen „blanco volmacht” gegeven mag worden. Later evenwel omschrijft hij deze stelling nauwkeuriger en gaat hij er bovenuit. Hij karakteriseert de sociale revolutie als „een maatschappelijk proces, waarin de verhoudingen tussen bezit en arbeid, evenals productie en verdeling, principieel gewijzigd worden”. Aan de boer moet daarbij het recht gewaarborgd worden op de bodem, die hij zelf bewerkt. Wat de economische organisatie der maatschappij aangaat, keert Sievers zich tegen drie voorgestelde oplossingen, die hij als onjuist beschouwt: ten eerste het geloof aan de mogelijkheid van een regeling door middel van staatsdecreten, het bezetten van staatsambten en dictatuur; ten tweede de opvatting van de tegenstanders van „iedere staatsdwang en zelfs van ieder centralisme”, die ieder bedrijf „op zichzelf een socialistisch eiland” willen laten vormen; ten derde tegen „verpachting” der bedrijven aan de ondernemers onder het toekennen van een aandeel in de winst aan de arbeiders.

Hij eist daarentegen een geleide economie met bindende centrale richtlijnen en opvoering van het niveau der productie, waarvan de organisatie slechts op democratische grondslagen berusten kan. („Socialisme en dictatuur zijn begrippen, die elkaar wederkerig uitsluiten.”) Daartoe is nodig een centraal gezag, dat echter door een democratische structuur van onderen op moet worden gedragen. Deze opbouw van onderen op moet de „karakteristieke uitdrukking” zijn van de nieuwe orde.

De nieuwe arbeidersbeweging kan volgens Sievers slechts vanuit de bedrijven worden gevormd. Van daaruit moet zich ook de opbouw van het nieuwe voltrekken. De formule van „de dictatuur van het proletariaat” wijst de schrijver af. Al mag er ook iets goeds in zitten, zij leidt tot misverstand

en werkt noodlottig. Interessant is het standpunt van het boek ten opzichte van de partij. De politieke partij wordt door de auteur afgewezen. Zij is bezig af te sterven als de uitdrukking van het burgerlijke parlementarisme; evenzo heeft het partijbegrip van het nationaal-socialisme, dat het militarisme tot voorbeeld genomen heeft, niets met socialisme te maken. Hetzelfde geldt naar onze mening voor het bolsjewisme. Sievers zegt, dat wie de revolutie aanvaardt, de dictatuur afwijst en de partij aanvaardt, een gans nieuwe opvatting van „partij” zal moeten uitwerken. Hij eist, hoe men het ook noemen wil, niet politieke, maar economische organisatie van het volk voor de socialistische opbouw. Juist in Duitsland moet het partij-fanatisme en de manie om nieuwe partijen te vormen voorkomen worden, zo zegt Sievers. Zijn voorstelling van het parlement berust eveneens op zijn eis van „opbouw op de grondslag van economische organisatie”, en heeft dus klaarblijkelijk niets gemeen met het burgerlijk-sociaal-democratische partijen-parlement.

Deze opvattingen komen de onze zeer nabij. Wij delen ze hier mede, omdat eruit blijkt het verlangen naar een nieuwe oriëntering der arbeidersbeweging. Wij syndicalisten willen niet „onze” organisaties aan de macht brengen. Wij stellen een weg tot bevrijding der arbeiders voor, die slechts het werk van de arbeiders zelf kan zijn. Hoe dan ook, na de ineenstorting van het Hitler-regime zal in Duitsland in ieder geval een nieuwe, machtige socialistische beweging ontstaan, die niet zonder meer de oude vormen kan aannemen. Het zal nodig zijn de synthese te vinden van de geleide economie en de vrijheid.

(SR.—Korrespondenz, DAS.).

EEN STUKJE POLEMIEK

In De Arbeid is thans het vervolg en slot verschenen van de polemiek, waarop wij in De Syndicalist van 17 Februari 1940 reeds hebben geantwoord. Het laatste artikel in De Arbeid doet mededeling van het standpunt der zweedse syndicalisten en dat van de syndicalistische jeugd, waarbij vooral het laatste wordt gecritiseerd. Er is geen aanleiding, na ons bovenvermelde antwoord, op het tweede artikel van De Arbeid in te gaan. Red. De S.

sche samenleving voor ogen, wij wilden dat de arbeiders zich vrij gingen maken. Eerst in denken en dan in doen. Eerst begrijpen hoe het moet en kan en dan de loonslavernij laten verdwijnen. In zo'n samenleving had de staat geen recht van bestaan. De staat is een machtsinstituut, dat bestaat uit een hoop ambtenaren, die er goed van leven en de productieve *wroeter* helpen uitbuiten en tyranniseren. En het is zeer verleidelijk om er niet buiten te blijven als men niet een werkelijk inzicht heeft van het geheel. Het vaste baantje is aantrekkelijk en vele arme loonslaven hopen nog maar steeds dat de kinderen ook geleerd worden in staatswijsheid, om een „vast“ baantje machtig te worden.

Wat de staat in wezen is, hoe het komt, ten koste van wie het gehaald wordt, deert hun niet. . . . ais we het vaste baantje hebben kan ons niets meer gebeuren. Met deze gedachte komen we steeds dieper in ellende. De staten worden steeds machtiger en hebzuchtiger, trekken steeds grotere groepen jonge mannen uit het volk samen om elkaar te doden en alles kapot te slaan. Zij dragen het verderf in zich, zij moeten nu reeds meer halen dan kan. Duitsland, Engeland en Nederland, ze moeten allen meer gebruiken dan er gespaard wordt. Mindervoedsel, minder kleding, zuinig, zuinig, zeggen ze tot het volk, want de staat dreigt failliet te gaan. . . .

Het volk moet bloeden, uit vele wonden, en dat is de treurgang van jaren her. Dat spel hebben de moderne leiders nu al jaren meegespeeld, om zelf een droeg plekje in de wijnstapel te hebben. Toen de vorige oorlog eindigde, gaf het 18 gulden steun in de week. Er werd mij gezegd: pak toch, kerel! Ik zei: „Nee, ik wil mij niet bedelen laten. . . .“ „Gekheid“, zei men, „de regeerders zitten in d'r hemd, ze zijn bang voor opstand“ enz.

TOESTANDEN IN HET BOUWBEDRIJF

Onlangs behandelde de bekende „Oom Henk“, die het vragenuurtje van de VARA verzorgt, de volgende interessante vraag, ingezonden door een betonbewerker.

Wanneer een arbeider aangenomen werk wordt opgedrongen tegen een prijs waarvoor het niet behoorlijk kan worden gemaakt, zodat hij moet knoeien om aan zijn loon te komen, is die arbeider dan verantwoordelijk voor het werk dat hij levert? Als hij het niet aanvaardt, gaat hij onherroepelijk de laan uit, is hij werkloos.

Theoretisch beschouwd, zo zei Oom Henk, zou het antwoord moeten luiden: Ja. Maar de praktijk — zo voegde hij eraan toe — leert ons iets anders, n.l. dat het tegenwoordige productiestelsel alleen is gebaseerd op winst. En Oom Henk gaf de raad, dat men zich, bij het ontmoeten van dergelijke praktijken, het beste tot de vakbond kan wenden. Wanneer de vakbonden dergelijke gevallen inderdaad ernstig zouden gaan behandelen — het zijn er vele! — zou de vriendschap tussen de leiders dezer bonden en de patroons waarschijnlijk minder groot zijn, en wellicht bleef er geen tijd over om gezamenlijk contracten af te sluiten, want er zou dan volop strijd zijn in het bedrijf.

De vraag van de betonbewerker gaf mij aanleiding een en ander te schrijven over het aangenomen werk in het bouwbedrijf en wat daaraan vast zit.

Iedere bouwvakarbeider weet, dat er in het bouwvak toestanden heersen, welke verschrikkelijk zijn als men ze maar eens dieper bekijkt. Hoe gaat het? Een patroon neemt het werk aan met alle risico voor het te maken werk volgens bestek en tekening en algemene voorwaarden, zoals de sociale bepalingen, enz. Wat doet nu zo'n patroon, wanneer hij het werk heeft? Zo spoedig mogelijk zijn winst veilig stellen door alle risico op de onderaannemers te brengen: het timmerwerk aan een groep timmerlieden; het loodgieterswerk aan een groep loodgieters, het betonwerk aan een groep betonwerkers. Al wat mogelijk is besteed hij uit aan onderaannemers. En tegenwoordig zijn dit zowat alle groeperingen van arbeiders, welke zelf het werk doen. Hoe gaat het bij voorbeeld met het metselwerk? (Ik blijf hierbij wat langer stilstaan, omdat ik daarin het best thuis ben en bittere ervaringen heb opgedaan). De patroon besteedt het metselwerk uit per duizend, met bijlevering van specie. Geen stenen, die houdt de patroon aan zichzelf: daarmee kan hij gemakkelijk de bestekbepalingen ontduiken. Maar de specie, daar moeten de arbeiders mee scharrelen. Want ook hier is de prijs van die aard, dat er geen behoorlijk loon kan verdiend worden als het niet uit de specie wordt gehaald. De onderaannemer is in de meeste gevallen een Groep of Coöperatie of Associatie, allemaal schoonsklinkende namen; ze werken dan ook allen mee: de metselaar metselt en de opperman oppert, maar beide zijn eigenlijk gezamenlijk de aannemers. Maar nu gaat het spel beginnen. Daar het werk te laag is aangenomen, moet het tekort gehaald worden uit de specie. Dit doet men op verschillende wijze. De metselaars moeten er erg zuinig mee zijn; men zet het werk zo krap mogelijk en tracht zo dun mogelijk te werken, want immers de stenen worden alleen betaald en de specie niet. Wat krijgt men daardoor? Muren welke doorslaan, lekkende schoorstenen die niet trekken. Dit ziet een leek niet, die kijkt alleen naar de buitenkant. De specie wordt meestal niet gemaakt zoals de verhouding dit voorschrijft: meer zand en kalk, minder cement, al naar gelang welke stoffen het duurste zijn en door er mee te knoeien het meest helpen om het tekort te dekken. En dan, het laatste middel is elkander afjakkelen, waardoor elke kameraadschap zoekt raakt en elke verantwoordelijkheid van zich afgeschoven wordt, zodat het de bouwvakarbeiders niet kan schelen of het bouwwerk zover in de grond zakt als het er nu boven uit steekt. Dit zijn maar enkele tipjes, welke ik hier weergeef van het systeem, waaronder de bouwvakarbeiders werken, voornamelijk in de grote steden, zoals Amsterdam. En je ertegen verzetten betekent: op de straat, is het niet direct, dan indirect. Ik heb er ervaringen genoeg van en mocht het nodig zijn, dan zal ik misschien die ook nog wel eens bekend maken.

Deze toestanden moesten feitelijk als punt één op de agenda van de vakbonden staan om ze uit te roeien. Maar als een vakbond nu financieel ge-

„Opstand? De leiders zullen wel zorgen, dat de arbeiders geduldig blijven“, zei ik.

En hoe is het gegaan? Steeds meer hebben een baantje gezocht en gekregen bij vader staat. De steun werd geregeld verminderd, de werkkampen werden ingevoerd en de onproductiviteit ten top verheven. Enige tijd riepen de leiders nog om productief werk en vol loon, maar alles was bedrog tegenover de arbeiders. De leiders hadden zich vastgemetseld bij vader staat. Om de schijn op te houden namen ze de filantropie van de kerk over en bedelden om wat oude kleren enz. voor de arbeiders.

Het was er om te doen, de zucht naar vrijheid kapot te maken. De staat heeft geen ander en kan geen ander belang hebben. De staat is nu eenmaal een geweldsinstituut. En de sociaal-democratische leiders hadden zich in de staat opgelost. En, zoals we steeds gezien hebben, gingen de meer vrijheids-lievende arbeiders zich eerst verzetten, maar de macht van de staat was reeds te groot en het gevolg was, dat ze groepsgewijze in hetzelfde verband werden opgenomen. Geleidelijk aan gingen de zich verzettende individuen in de vakorganisatie op iets vrijere grondslag, om . . . de steun te pakken. Een treurgang dus naar de put des verderfs. Maar nu? Denkt ge dat we eeuwig in de put zullen blijven? De staten willen elkaar vernietigen en wat zullen zij straks doen, die er over blijven? In de put blijven zitten? Het aan de staatslieden overlaten om met nieuwe organisatie het oude proces van kneveling nog te verergeren? Wij bereiden ons op iets anders voor.

R. T.

(Men moet naar onze mening wel voorzichtig zijn met zich op Hitler te beropen, die door de nationaal-duitsche idee bezeten, doelbewust erop uit is geweest, de arbeidersbeweging te vernietigen, waarbij de laster niet werd versmaad. — Red. De S.)

interesseerd is bij een groep metselaars en opperlieden om hun leden werk te verzekeren? Want mij zijn staaltjes bekend van vakbonden, welke een aandeel hadden in een zeer grote groep van arbeiders. En dit alles weten de arbeiders in de bouwvakken. Maar wat ze mogelijk nog niet weten? Dat deze toestanden alle hun oorzaak vinden in het kapitalistische productiestelsel, waarbij het alleen om de winst gaat en niet om de behoefte. Daar moeten wij tegenover plaatsen een ander stelsel, namelijk het socialisme als productiestelsel. Wil men eigenlijk zich doelmatig verzetten tegen bovengeschetste toestanden in het bouwbedrijf, dan moet men studie maken van het socialisme, het goed in zich opnemen, het beleven, opdat men de kracht hieruit zal putten om door te gaan en zich te verzetten tegen dit gedoe. Al wordt men daardoor uitgesloten, je kan erom lachen als deze middelen tegen je gebruikt worden om het kapitalisme te doen blijven bestaan, omdat je ervan overtuigd bent, dat toch eens het socialisme zal zegevieren.

Daarom, bouwvakarbeiders, en gij allen welke gebukt gaat onder dit stelsel, bestudeert het nieuwe wat komende is in verschillende vormen. Vormt u een oordeel. Maakt u klaar. Bouwt het nieuwe in u zelf op — zoals een bouwkundige dit in zijn hoofd heeft vóór hij zijn plannen op papier brengt —, opdat als wij geroepen worden om de productie te regelen, wij het ook zelf kunnen.

G. B.

KRONIEK

EEN FRAAIE WERELD

Het is een fraaie wereld waarin wij leven, dank zij de beheersing van mens en maaschappij tot in ieder onderdeel door de volkomen gewetenloze, van iedere moraliteit gespeende staat. Vermoedelijk zijn niet alle staatslieden volstrekt a-moreel of immoreel. Vermoedelijk hebben zij als persoon nog het vermogen om goed van kwaad te onderscheiden, fair van unfair, eerlijkheid van doortrapte huichelarij, fatsoen van schurkachtigheid en schelmerij. Maar zij schijnen het vermogen te bezitten, als staatsman alle morele en menselijke waarden het zwijgen op te leggen en in deze hoedanigheid alles te doen, waarvoor zij zich als persoon dood zouden schamen.

Neem nu eens deze oorlog. Staten verklaren elkaar de oorlog en verklaren tevens, dat zij de neutraliteit der niet betrokken staten zullen ontzien. Intussen doen zij niets anders dan die neutraliteit in ieder opzicht schenden. Bijna 250 noorse zee-lieden hebben het leven verloren in deze oorlog tegen de neutralen. Het aantal gedoden uit neutrale landen is veel groter dan het aantal mensenlevens dat Engeland in de land- en luchtoorlog verloren heeft. In de afgelopen week gingen vijf engelse schepen verloren, doch vijftien neutrale.

Neem de geschiedenis met de Altmark. Een Duits schip met enige honderden engelse gevangenen aan boord vaart door de territoriale wateren van Noorwegen, d.w.z. in dat deel der zee langs de noorse kust, dat nationaal tot het gebied van Noorwegen wordt gerekend. Het wordt er aangevallen door de Engelsen, waardoor de oorlog op noors gebied wordt gevoerd en waarbij de gevangenen worden bevrijd en enige Duitsers worden gedood. Volgens de deskundigen in het „oorlogs-recht“ (zonderlinge combinatie!) hebben alle drie betrokken staten zich misdragen. Wij zullen ons er niet in verdiepen. Het staat om te beginnen niet vast, of de Altmark een oorlogsschip of een koopvaardij-schip is. In ieder geval heeft Engeland op ernstige wijze de noorse neutraliteit geschonden en volgens Duitsland had Noorwegen de Engelsen moeten aanvallen. Engeland verdedigt zich met te beweren, dat Noorwegen het schip had moeten onderzoeken en de gevangenen had moeten bevrijden. Er is een prachtig uitgesponnen „oorlogs-recht“, waaraan niemand zich houdt, zich houden kan. De wereld is zo klein geworden, dat geen twee staten meer oorlog voeren kunnen, zonder dat de burenen het slachtoffer worden. Nadat Engeland de neutrale scheepvaart controleert en bijv. neutrale schepen verbiedt waren uit neutrale landen naar andere

neutrale landen te vervoeren, nadat Duitsland neutrale schepen meedogenloos tot zinken brengt en de opvarenden koelbloedig vermoordt — zoals een noors blad het genoemd heeft —, heeft Engeland thans besloten de neutraliteit der kleine staten helemaal niet meer te ontzien. Dit is de ernstige betekenis van het gebeurde met de Altmark.

Heel fraai is ook de houding van de Duitse staat ten opzichte van de radio. Duitsers mogen niet luisteren naar buitenlandse uitzendingen. Het is reeds gestraft met anderhalf jaar tuchthuis, maar het kan de onderdanen zelfs het leven kosten. Ook buitenlanders in Duitsland vallen onder het verbod. Maar wel zendt de Duitse staat zelf in vreemde talen uit! Het betreft hier een fascistische staat. Maar dat de andere in wezen niet anders zijn, bewijst de spionage. Als een overheid een buitenlandse spion in handen krijgt, raakt ze van streek van verontwaardiging en zorgt zij ervoor, dat hij voorbeeldig wordt gestraft, desnoods met de dood. Wat is er nu ook verachtlijker dan spionneren? Jawel overheid! Maar hoeveel spionnen betaalt gij zelf? De staten houden een heel leger van dit verachtelijk gespuis op de been.

Het gaat ermee als met de luchtbescherming. Met tranen in haar stem spreekt de overheid ons van de verschrikkingen van de luchtoorlog voor de vrouwen en kinderen. Tegen die gevaren moeten wij ons beschermen. Jawel overheid! Maar hoeveel geeft gij zelf uit om zulke verschrikkingen over andere vrouwen en kinderen uit te storten?

Fraai is ook de mentaliteit der Nederlandse katholieken. Zij hielden onlangs een bid- en boetedag te Den Bos voor de vrede. Prof. Féron voerde er het woord. Hij smeekte Moeder Maria, God te be-wegen Nederland voor de oorlog te behoeden. Zij moest eraan denken, dat ook haar eigen kerken en kloosters op het spel stonden. Zij kon er zelfs een kerk bij krijgen, die toch nodig zou zijn. Maar: „Ons land is te schoon en onze mensen zijn te goed om zó ten onder te gaan.“ Onze mensen, ons land, ons leven, onze mannen, onze kinderen. Die moest God toch sparen! Het zou o.i. christelijker zijn geweest, als men had gebeden: „Ach God, dat ons leven op aarde te gronde zou gaan, dat is het minste, want het blijft in Uw hand. Maar geef ons de kracht, dat wij nimmer tot de misdaad zullen vervallen medemens, christenen, katholieken te doden, hun kerken, hun steden, hun land te verwoesten.“ Maar dat zou de regering waarschijnlijk niet aangenaam zijn. En dus geen beroep op het hogere, het beste in de mens, maar een zuiver speculeren op zijn bekrompen egoïsme: Ach toe God, alsjeblieft Moeder Maria, wat elders gebeurt, wat Gij anderen laat overkomen, dat is tot daaraan toe, als wij er maar buiten mogen blijven!

FINLAND EN DE DEMOCRATIE

Er is nog meer fraais!

Aangevallen door het totalitaire Rusland, is Finland plotseling geroepen „de democratie te verdedigen“. Het heeft de sympathie van de democratische imperialisten, die thans niet van „non-interventie“ spreken, doch het helpen door het zenden van materiaal en kanonnenvlees, terwijl zij nog maar kort geleden aan Spanje niet slechts hulp weigerden, doch ook hulp van particuliere zijde hebben verhinderd. Geen vrijwilligers mochten naar Spanje om er tegen het fascisme te vechten. De democratische regeringen weigerden passen voor dit land, de Franse regering liet geen vrijwilligers door.

Tegenover het Finland van Mannerheim wordt een ander standpunt ingenomen. Niet altijd heeft deze generaal zo in de gunst van Engeland gestaan als op dit ogenblik. Eens was zelfs in de burgerlijk-conservatieve engelse kringen de verontwaardiging over het optreden van de heer Mannerheim zo groot, dat zij hem in hun land niet toelieten. Aan dat optreden heeft Wedgewood, een afgevaardigde van de Arbeiderspartij, kort geleden nog eens in het Lagerhuis herinnerd. Onder dictator Mannerheim werd de revolutionnaire beweging van het finse proletariaat in 1918 met Duitse hulp neergeslagen. Er werden 90.000 arbeiders gevangene genomen. Iedere tiende, en in sommige gevallen iedere vijfde, werd vermoord. De vrouwen werden daarbij niet gespaard: op deze wijze alleen vielen 15.000 a 20.000 slachtoffers. In gevangnissen of concentratiekampen werden de overige 70.000 ondergebracht. In vier maanden tijd was ongeveer de helft hunner overleden bij gebrek aan voedsel en zelfs aan water. Wie van sympathie met de arbeiders werd verdacht, werd gefusilleerd. Zo vielen er 5000 slachtoffers in Redemaaki, 2000 in Laithi, 4000 in Viborg. Deze feiten werden in het Lagerhuis niet tegengesproken. Maar Mannerheim verheugt zich thans in de sympathie der democratische imperialisten, omdat hij de nikkelmijnen in Noord-Finland verdedigt, die in 1920 aan Rusland zijn ontnomen en vanwaar een groot deel der wereldproductie aan nikkel afkomstig is. Indien dit nikkel in Russische handen valt, zou allicht een belangrijk deel bij Krupp terecht komen, en dus is Mannerheim een democraat.

De stalinisten voeren deze feiten gaarne aan om het optreden van hun chef, de vader aller Russen, te verdedigen, op wiens bevel duizenden jongens, die niet optrekken als revolutionairen, maar die als militaire slaven worden opgejaagd met de mitrailleur in de rug, zich moeten laten afslachten. Zij vergeten, dat dit optreden het finse volk in één nationaal front met zijn beul van 1918 heeft verenigd. Trouwens, de stalinistische pers is alleen maar verontwaardigd over terreur, als dit in haar politieke kraam te pas komt: over Hitler-Duitsland is het thans moeilijk een onvriendelijk woord te vinden. Welk een verachtelijke onwaarachtigheid kenmerkt het journaal toch!

SLAGKRUISER-SOCIALISTEN

In 1923 heeft de Nederlandse sociaal-democratie zich verzet tegen de toen aanhangige Vlootwet. Zij organiseerde een door 70.000 personen bezochte meeting te Amsterdam en een petitionnement, dat 1.113.000 handtekeningen verwierf. De Geer was afgetreden als minister van financiën, omdat hij de financiële verantwoordelijkheid voor de Vlootwet niet wilde aanvaarden. Colijn volgde hem op. De SDAP. was er tegen, daar zij voor nationale ontwapening was, omdat de oorlog onzedelijk, de nationale verdediging onmogelijk was, terwijl het geld beter kon worden besteed voor sociale doel-

einden. Dank zij tien katholieke stemmen werd de Vlootwet met 50 tegen 49 stemmen verworpen. De Haagse arbeiders brachten Troelstra een ovatie. Thans is De Geer minister-president, er zitten twee ontwapenaars — van weleer — in het kabinet. En men gaat slagschepen bouwen!

In Duitsland hebben wij hetzelfde gezien, in sneller tempo. Onder de leuze „13 pantserkruisers, maar brood“ waren de sociaal-democraten in 1928 de verkiezingen ingegaan. Zij plakten grote platen aan, waarop naast een uitgeteerd jongetje een pantserkruiser stond afgebeeld en het bijschrift luidde: „500 miljoen voor pantserkruisers, maar geen cent voor de hongerige kinderen!“ Kiest lijst I, sociaal-democraten.“ Zij behielden een grote overwinning, de sociaal-democraat Herman Muller vormde een nieuw kabinet. Het eerste besluit van dit kabinet was pantserkruisers te bouwen. Het is ook met deze pantserkruisers, dat Hitler thans de democratie te lijf gaat. Een ervan was de Graf Spee, het schip dat de kapitein op bevel van Hitler voor de haven van Montevideo naar de bodem van de zee heeft gezonden, waarna hij zelfmoord pleegde. Toen Spaanse vliegtuigen een aantal zouden hebben gedaan op de Duitse kruiser Leipzig, liet Hitler uit wraak het volkomen onschuldige Spaanse stadje Almeria door een Duitse kruiser bombarderen. Deze kruiser was de Graf Spee. Men weet nu waar het geld voor de hongerige Duitse kinderen is gebleven en waarvoor het heeft gediend, dank zij de politiek van de pantserkruiser-socialisten.

En toch zou een socialistische arbeidersbeweging de bouw van slagschepen mogen toejuichen, omdat er werk door komt?

Hier is alleen maar kwestie van verspilling en vernieling en men vraagt zich af, waar het heen moet. De Nederlandse regering gooit met miljoenen, alsof zij met het geld geen raad weet. Per aanvullende defensiebegroting voor het jaar 1939, dat reeds voorbij is, vraagt zij drie ton voor herstel van de Sumatra en acht ton voor een nieuwe mijnveger in de plaats van de Willem Ewijk, die op 8 September 1939 is vergaan. Men weet dat de nagelaten betrekkingen der opvarenden, die daarbij om het leven zijn gekomen, maar voor zichzelf moeten zorgen. Voor hen wordt gebeld. De christelijk-socialistische regering zorgt alleen voor het dode materiaal. Zij vraagt voorts 13 miljoen voor nieuwe oorlogsvliegtuigen en bovendien 24½ miljoen voor de luchtverdediging. Schep maar op heren, er is toch niet. Voor de slagkruisers is tenminste 300 miljoen nodig. Terwijl elk pasgeboren kind in Nederland reeds begint met f 450.— staats-schuld, is dit nog weer eens veertig gulden per hoofd van de tevreden bevolking, dankbaar voor de 40 cent brandstoffentoeslag van Van den Tempel per werkloos gezin, per week. De mobilisatie kost 600 miljoen. De kosten der „economische verdediging“ worden geschat op een paar honderd miljoen per jaar, terwijl op de gewone begroting reeds een tekort is van een 50 a 100 miljoen. De heer Van Oss van de Haagse Post verwacht dat de Nederlandse staatsschuld door deze oorlog tot 5000 miljoen zal stijgen en daar komt een ongeveer even groot bedrag bij aan gemeentelijke schulden. Samen: f 1000.— per hoofd.

Ziedaar de toestand van een klein, neutraal en naar verhouding rijk land. Wat zal ons volk moeten bloeden om dit alles op te brengen. In de oorlogvoerende staten is het nog een graadje erger. Zij gaan een nieuw bankroet tegemoet. Een nieuw! Want wat is de devalorisatie anders dan een bankroet? Daardoor betaalt Nederland slechts 82 pct. van zijn schuld terug, de Verenigde Staten 63 pct., Frankrijk 7½ pct. Want Frankrijk bijv. leende franken van 47 cent (goudwaarde) en betaalt terug met franken van 3½ cent. Duitsland en Oostenrijk hebben indertijd door het als maar drukken van vals — immers ten slotte waardeloos — bankpapier de staatsschulden helemaal te niet gedaan.

Verdere inflaties zullen volgen. De arbeiders en eenvoudige spaarders worden er de dupe van, handige kapitalisten weten hun bezit wel in veilige waarden te beleggen, zoals grond, mijnen, schepen, huizen, fabrieken. De heer Van Oss is van oordeel, dat de gezamenlijke staatsschulden, die in 1937 al 244 miljard gulden bedroegen, bereids gestegen moeten zijn tot 300 miljard en zullen stijgen tot 400, tot 500 miljard, als de oorlog nog een paar jaarduurt.

De staten, bankroet en op weg naar nieuw bankroet, maken met hun militarisme en oorlogen het economische leven helemaal kapot. En van de staten zouden de volkeren dan welvaart verwachten door sociale maatregelen? Bijgeloof is hardnekkig, ook politiek bijgeloof.

IN 1940

Aan de Klasse-onderwijzer te Rotterdam ontleent de H.P. het volgende bericht:

ten nog jonge vrouw neemt naast me in de bus op een der dwarsbanken plaats. Twee kinderen heeft ze bij zich. Ze neemt het meisje op haar schoot, een jongen blijft tegen haar aanhangen, totdat een vrouw naast haar zich over die hummel ontfermt en hem ook op schoot neemt. Eerst wat verwondering en schuwe bewegingen, daarna snel vertrouwen met de nieuwe situatie, die nog al veilig bleek te zijn. Daarna lachjes en blikken van verstandhouding en fluitende woordjes. Het is alles zo eenvoudig, zo doodgewoon menselijk. Toch schijnt de kleine meid op moeders schoot in dat alles iets zo ongehoords te vinden, dat ze haar verbazing tegen moeder onder woorden brengt: „Mutter, wissen die Leute nicht, dass wir Juden sind?“ („Moeder, weten die mensen niet, dat wij Joden zijn?“)

OPRUIING?

Te Zaandijk zijn drie mensen gearresteerd voor het verspreiden van manifesten in verband met de luchtbescherming, die een opruiend karakter zouden dragen. Wij hebben zo'n manifest gelezen. Er staat niets in van een rechtstreekse aansporing tot ongehoorzaamheid aan de wet en er is dan ook geen sprake van opruiing naar de maatstaf, die tot dusverre altijd gegolden heeft. Maar het doel is voorlopig bereikt: onwettige, gevaarlijke gedachte propaganda is onderdrukt en bij anderen wordt er de schrik in gebracht. Mussert wint, heren democraten.

DE SYNDICALIST

Redactie: Albert de Jong, Haarlem, Tel. 27205.

Administratie: M. Vleggaar, Houtrijkstraat 170A, Amsterdam C., Postrekening 119609.

Secretaris Geschillencommissie: J. Cassa, Kortenaerstraat 13, Haarlem.

Advertentieprijs: 20 cent per regel; voor aangesloten of sympathiserende organisaties 7½ cent.

Abonnementprijs: franco p.p. en bij vooruitbetaling f 0,75 per kwartaal.

Colportageprijs: 5 cent.

ADRESSEN NSV.

Secretarissen: Albert de Jong en P. Wiegman.

Kantoor en adres Secretariaat: Plantage Middenlaan 38, Amsterdam C., Tel. 50524.

Penningmeester: Otto Vonk, Joos de Moorstraat 17A, Amsterdam West; Postrekening 119574.

Brochuredepôthouder: J. Donker, Lindelaan 45, Wormerveer; Postrekening 363772.

Landelijke Jeugdraad: Secretariaat: Plantage Middenlaan 38, Amsterdam C., J. Verel, Buitenhofstraat 38c, Rotterdam W., penningm., Postrekening 324180.

NSV. OFFICIEEL

BESTUURSVERGADERING 16 FEBRUARI 1940
Afwezig wegens ziekte de kam. Diederik, Donker en Schnitzler. Afwezig zonder kennisgeving: kam. Hamelink.

Het verslag October 1938—31 December 1939 wordt vastgesteld. Er zijn slechts 200 ex. besteld. De oplage wordt bepaald op 600 ex. Ieder bestuur van afdeling, SAS. of Federatie ontvangt 3 ex. De vergadering besprak voorts allerlei aangelegenheden met betrekking tot het congres. Daar de agenda niet kon worden afgewerkt, wordt de vergadering op Woensdag 21 Februari voortgezet. SECR.

CONTROLE

Ondergetekenden verklaren, dat zij de boeken en bescheiden van kam. O. Vonk, de penningmeester van het NSV., gecontroleerd en in de beste orde bevonden hebben. C. H. APOL (Kleding), H. J. VAN DEN BERG (Bouwvak), P. VAN EYSDEN (Metaal).

METAAL-NIJVERHEID

LANDELIJKE FEDERATIE

Op de lange baan? Dat duurtetoeslag een zaak is die met spoed moet worden afgedaan, zal elke arbeider met ons eens zijn. Het staat immers vast dat de grotere uitgaven, die moeder de vrouw moet doen, elke dag terugkomen, zodat gedurende al de tijd die verstrijkt tussen het begin der stijging en het uitbetalen van de toeslag, de tering maar naar de nering moet worden gezet.

Welk een ellende dat bij de hedendaagse verhoudingen met zich brengt, is genoeg bekend. Zeker is, dat ook nu in de gezinnen van de werkenden nog lang geen welvaart heerst, al is dan misschien het nijpende tekort van de werkloosheid opgeheven. Het is daarom goed, steeds weer op de noodzakelijkheid van duurtetoeslag en spoedige toekenning ervan te hameren, zelfs al lopen we daarbij het risico, door de bestuurders van de moderne bond voor „schreeuwers” en „amok-makers” te worden uitgemaakt.

Niemand zal echter kunnen beweren, dat we ooit iets anders doen dan de feiten constateren en daaruit conclusies trekken, die o.i. de arbeiders moeten aansporen de eigen zaak in eigen hand te nemen.

Zo moeten wij heden de vinger leggen op het feit, dat het alweer ruim een maand geleden is, dat namens de samenwerkende metaalbewerkerbonden, op 16 Januari n.l., een brief werd gericht aan de Metaalbond, waarin o.m. gezegd werd:

Uit deze cijfers¹⁾ blijkt, dat voor het totale budget sedert de maand vóór het uitbreken van de oorlog een toename valt te constateren van 136,5 tot 146,0 of een stijging met 6,9 pct., en voor voeding alleen genomen een stijging van 10,3 pct.

Wij nemen bij voorbaat aan dat thans uw college met ons het standpunt zal kunnen innemen dat de nu bekende prijsstijging van rond 7 pct. wel een toeslag op het loon wetigt.

Wij verzoeken u dan ook, op korte termijn nieuwe besprekingen te willen openen, waarvan wij als resultaat verwachten dat het tot spoedige invoering bij uw leden van een duurtetoeslag zal komen.

Tot op heden heeft niemand nog iets van een te houden bespreking gehoord, zodat aangenomen mag worden, dat ze nog niet heeft plaatsgevonden. De korte termijn, waarvan in het schrijven wordt gesproken, laat men dus kalmweg uitdijen tot 4 of 5 weken. Misschien zal men zeggen, dat dit niet de schuld van de organisaties, maar van de Metaalbond is. Maar dat de Metaalbond geen haast heeft, is vanzelfsprekend. Wanneer na een veertien dagen geen antwoord was ontvangen, had de brief daarom gevolgd moeten worden door een krachtige eis. Desnoods een ultimatum. Daarin hadden deze organisaties nu eens kunnen tonen, dat zij inderdaad zo sterk zijn, en zoveel voor de arbeiders kunnen bereiken, zoals ze zelf zeggen. Dat dit niet gebeurt, bewijst dat men óf er geen kans toe ziet, óf niet wil. In het eerste geval is het bewijs geleverd, dat de samenwerkende bonden zwakke bonden zijn, doordat ze een verkeerde tactiek volgen. In het tweede geval is bewezen, dat men het in die kringen met de belangen der arbeiders niet zo nauw neemt.

Wij van onze kant zitten niet stil. Al vormt onze organisatie een minderheid, toch zijn haar leden op hun post. Overal waar zij maar kunnen, stellen zij deze problemen aan de orde. Het gaat er om, het geklaag en gemor, dat er in de bedrijven aan de orde van de dag is, om te zetten in strijdbereidheid. Want alleen strijd zal o.i. afdoende oplossing kunnen brengen. Versterkt daarom onze organisatie. Werft nieuwe leden! Actie gaat komen.

¹⁾ Van het B.v.S. gem. Amsterdam.

Op Zaterdag 24 Februari plakken wij alweer de laatste zegel voor deze maand. In totaal moeten op dit jaar nu 8 zegels zijn geplakt. Wie er minder heeft, weet wat hem te doen staat. Of de zegels opzoeken in vazen, potjes of kannen, waar moeder de vrouw ze misschien gelegd kan hebben, óf bij de bode, penningmeester of kantoor navragen, hoeveel schuld er eigenlijk staat. Wie dat niet doet, loopt alle kans zijn b... te branden en op de blaren te moeten zitten. SECR.

AMSTERDAM

Loonsverhoging bij v. d. Veen. De arbeiders in dit bedrijf kunnen zich verheugen in het jongste resultaat van 10 pct. loonsverhoging. Dit bewijst dat wanneer maar drang wordt uitgeoefend, succes niet uitblijft. Laat dit feit een aansporing zijn om anderen zo spoedig mogelijk te doen volgen.

Denken de leden om de vervolgeradering van de jaarvergadering? Behandeld moeten nog: Voorstellen voor SAS-jaarvergadering en Congres NSV. Voor onszelf is nog aan de orde eventuele benoeming secretaris en herziening contributieregeling. Een zeer belangrijke vergadering dus. Komt allen op Vrijdag 23 Februari naar gebouw De Leeuw, Valkenburgerstraat 149. Aanvang 8 uur. SECR.

HENGELO

De cursusvergadering met Alb. de Jong als spreker, die door de afdeling Metaal was belegd, is volkomen geslaagd. Voor ruim 40 mensen behandelde De Jong het onderwerp: De Internationale politieke toestand, hetwelk met de grootste aandacht werd gevolgd. De avond kan als volkomen geslaagd beschouwd worden.

Kunstavond. Voor het laatst willen we onze leden verzoeken, Zaterdagavond op tijd te komen. Bedenkt, dit is een kunstavond, waar tijdens het gebodene geen storing mag wezen. We hebben nog enkele kaarten af te geven.

TRANSPORTBEDRIJF

GRONINGEN

Controle. Boeken en bescheiden van de penningmeester zijn nagezien en in orde bevonden. De commissie: J. Huizinga, A. Nieborg.

VROUWENBEWEGING

ALMELO

Onze vrouwenbeweging hield Donderdag j.l. haar jaarvergadering. Uit het verslag bleek, dat dit jaar ook weer gewerkt is naar krachten. Zouden er nog meer vrouwen zijn, die ons zouden willen helpen, dan zou onze kracht vanzelfsprekend groter kunnen zijn. Toch houden wij niet op met onze strijd en propaganda, want juist voor onze opvattingen begint de belangstelling meer en meer te leven. Wat komt er terecht van het hedendaagse socialisme? Niets blijft er van over dan een slagveld. De massa loopt mee in de rijen, wordt niet tot zelfbewustheid opgevoed, denkt zelfs meer en meer nationaal, kan ons dus geen socialisme brengen. Wij, vrijheidslievende mensen, hebben dan onszelf en anderen te overtuigen, dat het socialisme niet nationaal, maar internationaal moet zijn. Ook wij vrouwen binden de strijd aan tegen het kapitalistisch en militaristisch denken. Het is nog steeds van kracht wat onze beste medestrijder, wijlen Bart de Ligt heeft gezegd: Als het socialisme niet het militarisme vernietigt, zal het militarisme het socialisme vernietigen. Komaan dan, vrouwen, strijdt met ons. Wij willen niet versagen. Synd. Vr. Bew.

PLAATSELIJK NIEUWS

AMSTERDAM

Wij waken alle SAS-leden op de vergadering waar mevr. M. v. d. Sluis zal spreken over „Gewelddadige of boven-gewelddadige strijdwijze” te bezoeken.

De vrouwen van de SVB. zullen deze week hun bewijzen van lidmaatschap, wat zij mee moeten brengen, ontvangen. Bezoekt allen deze belangrijke vergadering.

ANTWERPEN

Een droeve toekomst voor de jongeren, door de schuld der ouderen. De minister verklaarde, dat er in België twaalfduizend jonge arbeiders beneden de 21 jaar werkloos zijn. Er is nu een onderzoek gaande naar de mogelijkheid, om deze jongeren te verplichten, een technische school te gaan bezoeken. En dan? Zullen ze dan werk vinden? Hoeveel geschoolde mensen lopen er heden zonder werk? Neen, heren regeerders, als de bezitters van grond en productiemiddelen het noodzakelijk voor hun brandkast vinden om een leger werklozen te hebben, dan moeten jullie maatregelen nemen om daaraan te voldoen. Zij spreken en handelen voor het volk en niet de regering. Zij beslissen wat en hoeveel er wordt voortgebracht. Trouwens, wat doen de vakbonden ter oplossing van de werkloosheid? Wat doen de partijen? Welk voorbeeld geven de voormannen der socialistische partij, om van de anderen niet te spreken? Daar heb je Gezel Soudan; die is minister van openbaar onderwijs en schone kunsten, burgemeester der stad Ronse, lid van het parlement, hoogleraar en practizerend advocaat! Verleden week moest zijn budget als minister worden behandeld in de Senaat, maar Soudan was ongesteld. Kan het anders of zo'n man moet zich overwerken? Maar wij vragen nu toch in gemeede: wat zeggen de socialistisch georganiseerden en vooral de werklozen van zo iemand die vijf ambten vervult en er geld voor opstrijkt, terwijl zij als steuntrekkenden verwijnen van armoede? En zulke gevallen zijn er vele. Eerstens ligt het voor de hand dat, wil men een functie behoorlijk vervullen, men zijn volle kracht dient te geven, terwijl in dit geval Soudan vier plaatsen inneemt, die elk door een van de vele honderden werklozen zou kunnen worden uitgeoefend. Als de regeerders eens bij zichzelf begonnen? Als zij in de ministeries en... in het leger eens rondkeken? Wij hebben nog rare voorbeelden in ons bezit, waaruit blijkt dat deze z.g. wei-opgevoede mensen werk en brood aan enkele duizenden steuntrekkende

mede-vaderlanders ontnemen. Waarlijk, het is een droeve toekomst voor de jongeren, door de schuld der ouderen.

DEN HAAG

Waar blijft „onze” beschaving? Jan P. Strijbos, een bekende vogelexpert, heeft voor de afdeling van de Nederlandse Reisvereniging alhier een lezing gehouden over zijn verblijf op IJsland. Volgens de heer Strijbos bestaat er op IJsland, dat driemaal zo groot is als ons land en slechts 110.000 inwoners telt, een ideale samenleving. Er is geen vloed, geen leger, en geen gevangenis. Geen volk is zo democratisch. Op het oog is een minister er niet van een arbeider te onderscheiden. Vriendschap is er niet zo aan klasse of stand gebonden als hier. Sterk leeft er het besef van de gelijkwaardigheid van alle mensen. De culturele ontwikkeling is er groot. Geen boerderij zonder een bibliotheek. Vele boeren halen er een of andere academische graad, ook al zijn zij van plan in het boerenbedrijf te blijven. De IJslanders hechten sterk aan traditie, maar staan open voor al het nieuwe, dat de moderne beschaving ons brengt.

Ziehier het belangrijkste van de lezing, voorkomende in de H.C. van 15 Februari, waaruit blijkt, dat IJsland het meest democratische land der wereld is. En het is een geluk voor deze bevolking, dat de „moderne beschaving” van de totalitaire staten bij hen nog niet geïmporteerd is! Want de moderne kwaal par excellence van de Europese beschaving berust op: olie en geloof. Trouwens, dit geldt voor alle landen. Italië exporteerde zijn beschaving naar Abyssinië; Engeland naar Brits-Indië; Japan naar Mandsoekwo; Duitsland naar zijn naburen. Daar hebben de Usianders geen last van! Cultuurgoederen van de mensen, zoals het vrije woord, de persvrijheid, het asylrecht en het verdragrecht en de persoonlijke meningsuiting worden door de imperialistische machten en oorlogvoerende staten onderdrukt. Maar wel moeten miljoenen mensenlevens opgeofferd worden aan de oliebelangen van de heersers. Geest en zeden bederven behoort tot de democratische en christelijke beschaving.

Jaarvergadering SAS. Door omstandigheden moest onze jaarvergadering uitgesteld worden. Zij is nu opnieuw vastgesteld op Maandag 26 Februari in ons eigen gebouw, Fisherstraat 46. De leden van het SAS. nemen hier s.v.p. nota van! Zegt het voort! Aanvang als steeds: 8 uur.

Cursusvergadering. Voor een klein aantal liefhebbers hield kam. Reyndorp zijn eerste lezing over de „Theorie van het libertair socialisme”. De slechte opkomst schrijven wij toe aan het weer. Spreker gaf een zeer goede uiteenzetting over de socialistische maatschappij. De syndicalistische vakbeweging en de coöperaties en associaties zijn vormen, om tot de verwezenlijking van een dergelijke maatschappij te komen. Reyndorp wakte op de syndicalistische vakbeweging te versterken.

De tweede lezing wordt gehouden op Dinsdag 27 Februari, eveneens in de Fisherstraat 46. Onderwerp: De tactiek van het libertair socialisme. Wij verwachten voor deze cursusvergadering méér bezoek, want spreker en onderwerp behoeven geen aanbeveling. Aanvang 8 uur.

Luchtbeschermingsoefening. Zo is dan het volgens schema opgemaakte dodenspel weer achter de rug. Natuurlijk is de oefening geslaagd, al noemen sommige haagse bladen de belangstelling van het publiek maar matig. Vooral de jeugd troffen wij in de schuilkeiders aan. Bij haar is het besef nog niet doorgedrongen, wat dergelijke proeven in een werkelijke oorlog betekenen!

Immers het spel camoufleert de werkelijkheid. De praktijk leert ons dat de bevolking absoluut niet veilig is in de schuilkeiders tegen de hevige bombardementen uit de lucht. De finse bevolking weet hier over mee te praten.

De arbeiders erop te wijzen dat zij de oorzaken van de oorlog — het militarisme en het kapitalisme — moeten bestrijden en niet de gevolgen, is onze anti-militaristische plicht! Corr.

ROTTERDAM

De heer J. B. J. Ratte, oud-wethouder van Rotterdam, sociaal-democraat, heeft 7 Februari een lezing gehouden voor de stichting Havenbelangen, over het onderwerp: „Biedt de rotterdamsche arbeidsmarkt voldoende ruimte voor industriële ontwikkeling?”

In gewoon hollands omgezet kan deze vraag niets anders betekenen dan: Heeft Rotterdam een voldoende overschot aan werkloze arbeidskrachten om nieuwe industrieën te vestigen?

Voor een socialistisch voelend en denkend mens zou deze vraag geen vraag behoeven te zijn, maar de heer Ratte is democratisch socialist en hij beziet deze vraag dus meer uit democratisch, wat tegenwoordig gelijk staat met kapitalistisch, dan uit socialistisch oogpunt. Daar vloeit uit voort, dat de grondslag van het kapitalistisch systeem, de winst, niet uit het oog verloren mag worden bij het beantwoorden van deze vraag. Hieraan houdt de heer Ratte dan ook vast, wat te betreuren is, daar dit afbreuk doet aan zijn ook socialist zijn. Volgens het verslag in de NRCT. constateerde de inleider o.a.:

De vrije prijsvorming op de arbeidsmarkt is door verschillende factoren beperkt; het bedrijfsleven zelve is vaak geneept overvloedige arbeidskrachten toch niet af te stoten; voorts is er de invloed van de collectieve arbeidscontracten en de vakorganisaties, waardoor loonregelend wordt opgetreden en ten slotte is de invloed van een groot aanbod ten gevolge van de omvangrijke werkloosheid, door de werkloosheidsverzekering en de crisistoevoelings, op de door de arbeiders te bedingen lonen beduidend geringer dan vroeger.

Verder stelt de inleider vast:

Weliswaar kan primair het vestigen van industrieën, geheel berustend op ondernemers-initiatief en -kapitaal, als de meest voor de hand liggende maatregel tot ontlasting der arbeidsmarkt worden beschouwd, maar de ervaring heeft geleerd, dat hiernaede niet kan worden volstaan.

Hier moet dus, volgens deze opvatting, de overheid ingrijpen en de spreker vraagt zich af,

of de overheid niet door actieve bemoeienis met vestiging van industrieën tot een efficiënter besteding der tot nu aan steun uitgekeerde bedragen kan geraken.

Na vastgesteld te hebben, dat Rotterdam over een voldoende aantal jeugdige en oudere geofende en vakbekwame werkloze arbeiders beschikt, merkt de heer Ratte verder op:

Daarnaast is het van belang, dat 37½ pct. der beschikbare arbeidskrachten niet in Rotterdam is geboren en dat zelfs 53 pct. hunner zich ook elders heeft gevestigd, hetgeen goeddeels wil zeggen, dat men ook elders gewerkt heeft. Grote groepen der beschikbare arbeiders zouden het als een welkome verbetering beschouwen, wanneer hun thans blijvend lijkende werkloosheid zou kunnen worden vervangen door tewerkstelling op „provinciaal” loon, dat een marge lager ligt dan de in bestaande industrieën betaalde lonen, mits zulks uitsluitend betreft nieuw te vestigen industrieën, die geen concurrenten zijn van reeds te Rotterdam gevestigde ondernemingen.

Tot zulk een oplossing kan alleen maar een socialist komen, die met kapitalistische neigingen belast is. Verlaging van het loon, eens het begin van het einde van alle liberale wijsheid, wordt nu door een zich noemend socialist opnieuw verward aan de mensheid opgediend. Of de heer Ratte ook voorstander is van het verlagen van wethouderspensioenen, is ons niet bekend, maar wij hopen het voor hem. Tot mijn spijt en schande moet ik verklaren niet zo geleerd te zijn als de heer Ratte, doch dit is mij duidelijk, dat op zulke grondslagen geen samenleving houdbaar is. Niet het geld en de winst kunnen basis zijn voor een „samen”-leving, doch alleen de bevrediging van de behoeften. De naakte mens behoeft voedsel en drank tot in standhouding van het lichaam. Ter bescherming tegen koude en warme behoefte hij kleding, schoeisel en een woning; voor dit alles zorgt moeder aarde als haar kinderen over haar maar de vrije beschikking hebben en zij niet geëxploiteerd wordt door de enkeling, die de lusten alleen voor zichzelf neemt en de ander de lasten laat. Daarom kan het doel niet zijn, verbeteringen te verkrijgen binnen het raam van dit stelsel, doch zal op nieuwe grondslagen een nieuwe maatschappij moeten worden opgebouwd. Dit kan echter alleen door middel van de sociale revolutie, welke gedragen moet worden door de wil van de massa om te komen tot een vorm van samenleving, gebaseerd op het wederkerig dienstbetoon. L. S.

DIENSTWEIGERAARS

Te Veenhuizen Rijkswerkinrichting:

John Rooda, 12 mnd., jarig 27 Nov., ontslag 6-4-'40.
P. van Klaveren, 12 mnd., jarig 31 Oct., ontslag 28-8-'40.
Johannes Bakker, 18 mnd., jarig 9 Sept., ontslag 17-10-'40.
Gerit van Dijk, 18 mnd., jarig 19 Sept., ontslag 13-11-'40.
Klaas Vermanen, 18 mnd., jarig 24 Mei, ontslag 13-11-'40.
K. Rooduin, 18 mnd., jarig 1 Mei, ontslag 28-2-'41.
M. van Hensbergen, 18 mnd., jarig 28 April, ontslag 22-3-'41.
H. Verkerk, 15 mnd., jarig 10 Sept., ontslag 6-4-'41.
J. Veninga, 18 mnd., jarig 27 December, ontslag 14-4-'41.
D. J. de Smit, 18 mnd., jarig 24 Juli, ontslag 1-5-'41.
Cornelis Dekker, 30 mnd., jarig 12 Maart, ontslag 8-10-'41.
Rolf Nijder, 30 mnd., jarig 12 Nov., ontslag 14-10-'41.
Pieter de Vries, 30 mnd., jarig 7 Oct., ontslag 15-10-'41.
Teunis Sibbe, 30 mnd., jarig 28 Febr., ontslag 18-10-'41.
Anne de Vos, 30 mnd., jarig 16 Dec., ontslag 22-10-'41.
Jan Meulenkamp, 30 mnd., jarig 8 April, ontslag 21-10-'41.
Jurjen Zuidema, 30 mnd., jarig 1 April, ontslag 23-10-'41.
G. Verhey, 30 mnd., jarig 28 Mei, ontslag 1-3-'42.
Klaas Drent Azn., 30 mnd., jarig 26 Oct., ontslag 22-4-'42.

Voorts zitten gevangen:

Theo Schabbing uit Amsterdam: H. v. B., Den Haag.
A. Stammes uit Winkler: Tromp, B 58, Groote Keeten, Calandsoog.
Klaas Drent Hzn. uit Valthe: 3e Depot Inf., 1e Batterij, 5e Compagnie te Bergen (N.H.).
R. van der Kamp uit Hengelo: H. v. B., 's-Hertogenbosch.
J. van Maanen: H. v. B., 's-Hertogenbosch.
Gerit de Voer uit Almelo: H. v. B., 's-Hertogenbosch.
G. Torrenaar uit Bilthoven: 3e-16e Depôt-Bataljon, Alkmaar.
D. van der Ley uit Valthermond: 4e Comp., 1e Depôt-Bataljon, Veldpost B, Bergen (N.H.).
J. Moes uit Amsterdam: Marinekazerne, Amsterdam.

Het adres voor de dienstweigeraars te Veenhuizen is: Rijkswerkinrichting, Afd. Dienstweigeraars, Veenhuizen 1. De naam óók boven in de brief plaatsen.

Ouders en vrienden worden verzocht alle berichten omtrent adressen van dienstweigeraars enz. onmiddellijk op te geven aan: A. Dienaar, Ruysdaelstraat 17, IJmuiden Oost.

Toont uw medeleven met de dienstweigeraars door hen veel te schrijven. Met ongeduld wordt door hen naar post uitgezien.

DANKBETUIGING

Remmes Hooijberg, die 1 Februari uit Veenhuizen is ontslagen, bedankt alle kameraden die blijk gaven van medeleven, zowel in de cel als bij zijn thuiskomst. Hij wikt alle kameraden op, de dienstweigeraars, die nog steeds opgesloten zitten, niet te vergeten.

INGEZONDEN

GELIJKHEIDSGEDACHTE

Waarde Redactie!

De wijze waarop kam. R. T. de gelijkheidsgedachte bestrijdt in De Syndicalist van 17 Februari j.l. heeft mij enigszins verwonderd. In ons blad is altijd gezegd, dat wij voor gelijkheid zijn en wie kan daar nu onder verstaan, dat wij alle mensen dezelfde kleur van haar of ogen, dezelfde lengte en leeftijd willen geven? R. T. weet trouwens heel goed wat eronder verstaan moet worden, want hij komt op tegen de bevoorrecht van de geleerde boven de boerenarbeider enz. Als wij ons voor gelijkheid uitspreken, verklaren wij ons tegen iedere bevoorrecht. De Franse Revolutie kwam al voor de gelijkheid op en bedoelde daarmede een einde te maken aan de bevoorrecht van adel en geestelijkheid. Wij gaan verder en willen dat ieder gelijke rechten zal hebben om zijn behoeften te bevredigen en zijn persoonlijkheid te ontwikkelen en te ontplooiën en wij begrijpen dat daartoe een einde moet worden gemaakt aan de bevoorrecht op het punt van eigendom van bodem, productiemiddelen en alle andere maatschappelijke rijkdommen. Maar dit heeft toch niets met uniformiteit te maken! Het tegenovergestelde is het geval. Het verloren gaan van de individualiteit in partij, kerk en sommige grote vakbewegingen heeft andere oorzaken dan de „gelijkheidsgedachte”, want bedoelde lichamen houden juist de sociale ongelijkheid in stand. SYNDICALIST.

CORRESPONDENTIE

A. R. te A. Uw artikel kwam Donderdag. Het vorige nummer was toen al afgedrukt. — Red.